

Intervju: Miroslav Lajčák, visoki predstavnik za BiH/specijalni predstavnik EU

VISOKI predstavnik međunarodne zajednice u BiH Miroslav Lajčák, u intervjuu "Novostima", kaže da protekla kriza nije bila toliko dramatična, kako je bila predstavljana:

– Kada se kod običnog sveta pojavio strah od novog rata, političari su shvatili da je bolje i za njih i za zemlju da se dogovore.

*** Vaše mere udarale su na uticaj entiteta, bile su usmerene protiv RS...**

– Nisu smanjivale uticaj entiteta, već je trebalo da olakšaju donošenje odluka na nivou Vlade i parlamenta. Sva tri konstitutivna naroda su osetljiva na zaštitu svojih interesa. Da su ove mere ta prava ugrozile, reakcija bi bila veoma negativna sa sve tri strane. Zato ova reakcija nema veze sa suštinom, nego je rezultat nepoverenja, koje ovde postoji.

*** Sve partije iz Federacije BiH podržale su vaše mere, a protest je stigao iz RS, pa ne treba biti posebno pametan da se zaključi protiv koga i u čiju korist su bile vaše mere?**

– To potvrđuje moj stav da ovde vlada nepoverenje, da je nešto što Bošnjaci pozdrave automatski antisrpsko.

*** Postoje tvrdnje da su vaše mere imale za cilj da neutrališu eventualnu reakciju RS na radikalno rešenje statusa KiM?**

– Kada sam uvodio mere, razmišljao sam o funkcionalnosti Saveta ministara i parlamenta. Nisam, uopšte, spekulisao o bilo kakvom regijalnom konceptu. BiH nije talac Kosova. Ova zemlja je izgubila puno vremena i treba da gledamo kako da se priključi EU.

*** Do kada će ostati protektorska "bonska ovlašćenja"? Rusija traži njihovo ukidanje, a i kancelariji OHR ne daje velike šanse...**

– Odluka o tome je u nadležnosti Saveta za provođenje mira. Sigurno je da niko nije za to da ona ostanu duže nego što je potrebno. Kada budemo videli da ovlašćenja nisu potrebna i kada domaći političari počnu donositi odluke u rokovima koji su potrebni i u skladu sa evropskim standardima, onda niko

neće držati bespotrebno ni visokog predstavnika, ni njegova ovlašćenja.

*** Stranke iz Sarajeva insistiraju da OHR ostane, što jasno potvrđuje da je međunarodna zajednica umesto neutralne, često imala navijačku ulogu?**

– Loše je da neko međunarodnu zajednicu koristi za konfrontaciju sa svojim političkim protivnicima.

*** Najavljaju se ustavne promene. Ono što srpski narod zanima jeste – da li je sporna budućnost RS?**

– RS je ustavna činjenica ove zemlje! I tačka! Ne vidim razlog zašto se oko ove teme toliko spekuiliše. Ova zemlja ima dva entiteta, jedan se zove RS, i to niko ne može da promeni. Ove jeftine demagogije – “ne damo Srpsku”, s jedne, i “ukinućemo Srpsku”, s druge strane – nisu izvodljive. Svi mogu mirno da spavaju. To je polazna činjenica. Ovaj ustav garantuje status kvo. Tu nema nazad, ali nema ni napred.

*** Da li je dobra ideja troentitetsko uređenje u kojem bi svaki narod imao administrativnu upravu?**

– Za nas su ključne dve stvari. To je ustav sa kojima svi mogu da se identifikuju i koji nije nametnut. Podržavamo sve ideje koje promovišu BiH kao multietničku državu, a protivimo se etničkim podelama.

*** Nedavno je u RS urađeno istraživanje javnog mnjenja u kojem je utvrđeno da je 66 odsto populacije za to da se o statusu entiteta građani izjasne na referendumu. Zašto se u ovom regionu Albancima daje neko pravo, koje se Srbima uskraćuje?**

– To je vrlo opasan politički i socijalni inženjering, koji je neprihvatljiv. BiH je međunarodno priznata država, a RS je entitet u okviru BiH.

*** Zašto su se raspale Češka i Slovačka?**

– Zbog različitih viđenja svoje uloge u budućnosti.

*** Ako bi RS i Federacija BiH došle do sličnih saznanja, da li bi to bilo dovoljno za međunarodnu zajednicu da ih puste da se mirno razidu?**

– Ne razmišljam u tom pravcu. BiH mora da garantuje perspektivu svakom građaninu i svaki građanin mora da veruje u nju. To je moj mandat.

KOSOVO I BOSNA NISU POVEZANI

*** Kako Vi kao Slovak, ali i predstavnik međunarodne zajednice,**

gledate na proces rešavanja konačnog statusa Kosova?

– Moja pozicija mi ne dozvoljava da iznosim svoje lično mišljenje vezano za Kosovo i da komentarišem stavove bilo koje članice EU, pa i svoje zemlje. Razmišljam o BiH i meni je ključno da BiH napreduje. Neću dozvoliti da se veštački pravi veza između Kosova i BiH.

MESIĆ PROŠAO BEZ KRITIKE

*** Zašto je izostala Vaša osuda izjave Stjepana Mesića da treba ukinuti RS, pogotovo nakon što ste burno reagovali na molbu Vojislava Koštunice da poštujete Dejtonski sporazum?**

– Ponovo izgleda kao da postoji neka tendencioznost sa moje strane, a ja sam tvrdim da ne postoji. Reagujemo svaki put kada mislimo da je to potrebno. Nekada mi, a nekad iz EU. Niko ne može da ukine RS. Rekao sam to više puta čak i zvanično i u Parlamentu BiH i u Narodnoj skupštini RS.